

Gemeente Hof van Twente

Accountantsverslag 2024

25 juni 2025 | Definitief

Inleiding

Doetinchem, 25 juni 2025
1003645/HJH/NK

Aan de Gemeenteraad van de gemeente Hof van Twente,

Wij hebben de jaarrekening 2024 van uw gemeente gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

Dit accountantsverslag kan het beste in samenhang worden gelezen met de jaarrekening over 2024. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders (hierna: College van B&W). Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken. Daarnaast hebben wij beoordeeld of het jaarverslag in overeenstemming is met de jaarrekening. Ons oordeel over de jaarrekening komt tot uitdrukking in de controleverklaring.

Het verslag is uitsluitend bestemd voor het College van B&W en de Gemeenteraad en mag niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Waar relevant gaan onze bevindingen vergezeld van aanbevelingen. De in het verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de jaarrekening.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de portefeuillehouder Financiën. Wij hebben deze rapportage besproken tijdens de bijeenkomst van de auditcommissie op 19 juni 2025.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. De heer R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Inhoudsopgave

Samenvatting

Aandachtspunten Raad

Jaarrekening

Interne beheersing

Onze verantwoordelijkheid

Afsluiting

Bijlagen

Samenvatting

Controleverklaring

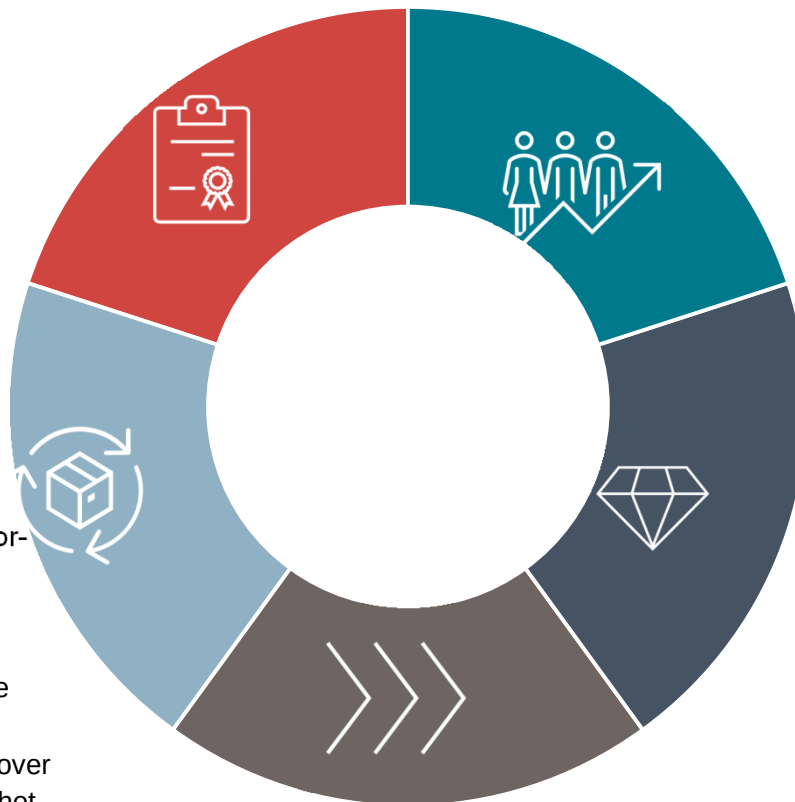
Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken als u de jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2024 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen op 31 december 2024, in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording.

In de WNT-verantwoording en in de SiSa-bijlagen, zitten geen afwijkingen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Wij zijn van mening dat de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is. Het College van B&W heeft in de rechtmatigheidsverantwoording aangegeven niet rechtmatig gehandeld te hebben. De totale onrechtmatigheid is € 5,5 miljoen. Dit is hoger dan de grens van 3% van € 4,4 miljoen. Van de totale onrechtmatigheid is € 4,1 miljoen acceptabel. Tegenover deze overschrijdingen staan hogere baten of betreft het een open einde regeling.

Dan resteert € 1,4 miljoen als niet acceptabel. Dit betreft aanbestedingen (€ 0,7 miljoen) en overige begrotingsoverschrijdingen (€ 0,6 miljoen) die niet gedekt zijn door regelgeving.

Controleproces

De controle is goed verlopen. Er zijn voldoende stukken beschikbaar gesteld om de controlewerkzaamheden uit te voeren. Wij hebben alleen - zij het beperkt - ondersteund bij het aanpassen van teksten.

Financiële positie 2024

Het gerealiseerde resultaat is € 4,3 miljoen. Het beschikbare weerstandsvermogen bedraagt per eind 2028 € 15,4. Het benodigde weerstandsvermogen bedraagt € 4,6 miljoen. De ratio is 3,3. Voor de grondexploitaties is dit 1,1. Vanwege het ravijnjaar in 2026 komt de financiële positie onder druk. Het vermogen neemt naar verwachting af.

Interne beheersing

De interne beheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen en past bij de omvang van uw organisatie. Wij hebben enkele verbeterpunten geadviseerd. De belangrijkste zijn:

- Het documenteren van de levering van de inkopen;
- Het naleven van de aanbestedingsrichtlijnen;
- Het in het proces waarborgen van de controle op de levering vanuit de WMO en Jeugdzorg.

Aandachtspunten Gemeenteraad

De Gemeenteraad heeft ons aandachtspunten voor de controle meegegeven. Deze waren:

1. Er is meer personeel beschikbaar gesteld voor inkoop en aanbesteding. Is dat ook zo efficiënt en effectief zoals dat bedacht was?
2. Op welke manier worden de gemeenschappelijke regelingen (GR-en) gecontroleerd?

Per vraag hebben wij hierna een antwoord gegeven.

1. Er is meer personeel beschikbaar gesteld voor inkoop en aanbesteding. Is dat ook zo efficiënt en effectief zoals dat bedacht was?

Vanaf 2024 is de formatie voor inkoop uitgebreid van 1 inkoopadviseur naar 2 inkoopadviseurs, een contractmanager en een halve FTE contractbeheer. Door de raad is hiervoor budget beschikbaar gesteld. De aandachtspunten uit de vorige managementletters en de verbeterrapportage van de hack worden opgepakt. Er is in kaart gebracht welke verbeteringen gemaakt moeten worden. Ook zijn er teamplannen opgesteld waarin is opgenomen waaraan gewerkt gaat worden. Voor 2024 was dat met name de basis op orde. Door de grotere capaciteit is er nu tijd beschikbaar om spendanalyses te maken en inzicht te krijgen in wie, wat, waar inkoopt en waar er mogelijke besparingen zijn te realiseren. Dat wordt onder meer gedaan om risicodossiers te identificeren, maar ook om vast te stellen of de juiste aanbestedingsprocedure wordt doorlopen. De adviezen over de te volgen procedure worden daardoor beter. Het cluster Inkoop adviseert ook als er rechtmatigheidsrisico's zijn. Door de uitbreiding van de capaciteit worden er meer (Europese) aanbestedingen uitgevoerd dan in voorgaande jaren. Waar mogelijk worden aanbestedingstrajecten samen met andere gemeenten gedaan. Dit is om de inkoopkracht te vergroten. Als andere gemeenten meeliften met een aanbestedingstraject, betalen zij daar een vergoeding voor.

Om de inkoopbehoefte en inkoopvraagstukken in beeld te krijgen wordt 2x per jaar met alle teamleiders een gesprek gehouden. Eventuele bijzonderheden of mogelijke kansen (zoals bundeling van inkoop) vanuit de spendanalyse worden dan ook doorgenomen. De eerste resultaten zijn dat de verzekeringen en boomverzorging nu zijn aanbesteed. Door de raad is een besparingswens van minimaal € 30.000 per jaar gevraagd.

Er is een raadsmemo opgesteld over welke voordelen de inkoop tot nu toe heeft opgeleverd en welke acties tot nu toe gerealiseerd zijn. Deze is met de portefeuillehouder besproken. Hieruit blijkt dat tot nu toe bij 3 aanbestedingen een voordeel van ruim € 90.000 is gerealiseerd.

Aandachtspunten Gemeenteraad

2. Op welke manier worden de gemeenschappelijke regelingen (GR-en) gecontroleerd?

De gemeenschappelijke regelingen (GR) worden gecontroleerd op basis van een jaarlijkse planning en controlecyclus. Deze is per GR verschillend en is afhankelijk van de omvang en de taken die daar belegd zijn. De gemeente kan deelnemer zijn in een GR en soms wordt voor de uitvoering gewerkt met een dienstverleningsovereenkomst (DVO) (bijvoorbeeld sociale werkbedrijf Gildebor).

In de actualisatie van de Wet gemeenschappelijke regelingen is opgenomen dat een GR periodiek geëvalueerd moet worden. Met de GR-en wordt afgestemd hoe hieraan invulling wordt gegeven. Het uitgangspunt is dat deelname in een GR elke 4 tot 5 jaar geëvalueerd wordt. Dit is opgenomen in de nota verbonden partijen. De coördinatie hiervan is centraal belegd. De evaluatie wordt soms ook samen met andere deelnemende gemeenten gedaan. Zo wordt de GR SamenTwente nu geëvalueerd.

Bij elke GR zijn minimaal een beleidsmedewerker en een financieel adviseur betrokken. Zij voorzien de verantwoordelijk portefeuillehouder van de informatie voor vergaderingen en voor de beoordeling van de GR. Belangrijk onderwerpen daarbij zijn beleidsmatige ontwikkelingen, de financiële positie en de personele bezetting.

Vanuit de bestuursvergaderingen van de GR komt relevante financiële informatie zoals de kadernota (met name bij grote GR-en), de begroting en de jaarrekening. Deze worden doorgenomen door betrokken medewerkers. Relevante punten worden gedeeld met de portefeuillehouder.

Waar nodig worden deze in de begroting van de gemeente verwerkt.

Door de rekenkamer wordt op dit moment een onderzoek gedaan naar de verschillende samenwerkingsverbanden in de regio Twente.

Ook wordt gekeken naar de doelstellingen en hoe de gemeenteraden hier op kunnen reflecteren en invloed op uit kunnen oefenen. De uitkomsten van dit onderzoek worden gebruikt om de nota verbonden partijen te actualiseren.

We hebben een aantal adviezen en aandachtspunten:

- *Het maken van een planning voor de evaluatie van de GR-en. Ons advies aan de Raad is deze planning ook mee te nemen in de cyclus en deze evaluaties op bestuurlijk niveau te bespreken.*
- *Voor elke GR te beoordelen of er vanuit de deelnemende gemeenten voldoende aandacht is voor de werkgeversrol (bestuur-directie) en dat dit goed is vastgelegd.*

Jaarrekening

Accountantscontrole

Financiële positie

Overige bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Inhoudsopgave

Samenvatting

Aandachtspunten
Gemeenteraad

Jaarrekening

Interne
beheersing

Onze
verantwoordelijkheid

Bijlagen

Accountantscontrole

Goedkeuringstoleranties

Bij onze controle maken wij gebruik van een door u vastgestelde goedkeuringstolerantie, de materialiteit. De materialiteit wordt gebruikt als grens om te bepalen hoe groot fouten in de jaarrekening maximaal mogen zijn. Omdat niet alle kleine fouten gevonden worden in de controle, wordt de controle uitgevoerd met een uitvoeringsmaterialiteit. Het verschil tussen de materialiteit en de uitvoeringsmaterialiteit vormt de ruimte die vrij gelaten wordt voor eventuele kleine fouten die niet ontdekt zijn tijdens de controle.

Bij de controle van uw jaarstukken hebben wij de volgende materialiteit gehanteerd:

Omschrijving	2024	
	Fouten 1%	Onzekerheden 3%
Materialiteit	€ 1.464.000	€ 4.392.000
Uitvoeringsmaterialiteit	€ 878.000	
Ruimte voor afwijkingen	€ 586.000	
Afwijkingen: Niet-gecorrigeerde controleverschillen	€ 127.000	€ 514.000

Gecorrigeerde controleverschillen

Vanuit de controlewerkzaamheden zijn kleine afwijkingen naar voren gekomen. Deze zijn besproken met het management en gecorrigeerd in de jaarrekening zoals deze voor u ligt.

Accountantscontrole

Niet gecorrigeerde controleverschillen

Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de controleverschillen die niet in de jaarrekening 2024 zijn verwerkt. In overleg met u zijn alle individuele afwijkingen groter dan € 150.000 vermeld. Er is er 1. Er zijn geen afwijkingen onder de rapporteringstolerantie.

Omschrijving	Getrouwheid	
	Fouten	Onzekerheden
Onzekerheden WMO en Jeugdzorg	€ 0	€ 514.000
Overige controleverschillen	€ 127.000	€ 0
TOTAAL	€ 127.000	€ 514.000
Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	€ 1.464.000	
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)		€ 4.392.000

Accountantscontrole

Hieronder staat een toelichting op de controleverschillen.

Onzekerheden WMO en Jeugdzorg

Uw gemeente maakt voor de WMO en Jeugdzorg gebruik van zorgaanbieders. Voor de levering van de zorg wordt gesteund op de productieverantwoordingen met controleverklaring. Niet alle (kleine) zorgaanbieders hoeven een productieverantwoording in te dienen en ook niet bij alle productieverantwoordingen zit een (goedkeurende) controleverklaring. Er is dan sprake van een onzekerheid over de geleverde zorg. Voor 2024 is dit een bedrag van € 0,5 miljoen (2023: € 0,7 miljoen). Uw gemeente heeft zelf geen werkzaamheden uitgevoerd om de levering van de zorg te controleren, bijvoorbeeld door enquêtes of belrondes.

We hebben het College van B&W geadviseerd dit wel te doen. Zie hiernaast.

Herziening Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden

Op 21 maart 2025 is het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) gewijzigd. Voor de controle van de jaarrekening geldt vanaf boekjaar 2025 een standaard goedkeuringstolerantie van 2% van de totale lasten **exclusief** toevoegingen aan de reserves. De Raad kan kiezen voor een lagere tolerantie.

De goedkeuringstolerantie is de **som** van de afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle. De goedkeuringstoleranties van 1% bij fouten en 3% bij onzekerheden komen hiermee te vervallen vanaf boekjaar 2025.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de controleverordening met ingang van 1 januari 2025 te actualiseren op basis van deze herziene goedkeuringstoleranties voor de accountantscontrole.

Door deze aanpassing kan dit met name bij grote onzekerheden in bijvoorbeeld de prestatieleveringen voor de WMO en Jeugdzorg leiden tot een niet goedkeurende verklaring leiden.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de gevolgen in beeld te brengen op basis van de huidige inzichten en eventuele extra waarborgen in te richten voor het aanvullend onderbouwen van de geleverde prestaties door de zorgaanbieders.

Accountantscontrole

Fraude en financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Wij zijn verplicht bij wettelijke controleopdrachten in de controleverklaring te rapporteren over fraude en continuïteit. Dit is tot stand gekomen vanuit de maatschappelijke wens tot meer transparantie en inzicht voor de gebruiker van de jaarrekening.

Concreet betekent deze verplichting dat er een sectie 'Controleaanpak frauderisico's' en een sectie 'Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie' in onze controleverklaring is opgenomen. In [bijlage 1](#) staan de teksten die wij in de controleverklaring zullen opnemen.

Fraude

De fraudeparagraaf in de controleverklaring beschrijft hoe wij in onze controle hebben ingespeeld op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude. In deze beschrijving zijn de volgende elementen opgenomen:

- de frauderisico's die aandacht vereisen bij de controle;
- een verwijzing naar eventuele toelichtingen in de jaarrekening;
- een kort overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden;
- een indicatie van de uitkomst van de werkzaamheden van de accountant;
- belangrijke waarnemingen met betrekking tot onderkende frauderisico's.

Onze controleaanpak is opgesteld vanuit onze verplichting tot het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van onze werkzaamheden. Wij hebben onze controleaanpak zodanig ingericht dat de kans op het ontdekken van materiële afwijkingen als gevolg van fraude zo hoog mogelijk is.

Hierbij is sprake van professionele oordeelsvorming, rekening houdend met de specifieke omstandigheden en de complexiteit van de controle. Voor de onderkende frauderisico's hebben wij onze werkzaamheden op het geplande niveau kunnen uitvoeren.

Financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Dit is een paragraaf in de controleverklaring waarin wij uiteenzetten welke controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd om de veronderstellingen te toetsen. Het College van B&W maakt jaarlijks een gedegen analyse van de financiële positie en vooruitzichten en de accountant moet deze toetsen. In de controleverklaring wordt uiteengezet welke werkzaamheden wij hebben uitgevoerd om de analyse van de directie te toetsen en wat de uitkomsten van die werkzaamheden zijn.

Ook eventuele belangrijke waarnemingen die de accountant ten aanzien van de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie bij de uitvoering van de werkzaamheden doet, worden vermeld in de controleverklaring.

Accountantscontrole

Naleven verslaggevingsregels

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het BBV zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 2 onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening. De kwaliteit van de toelichtingen zijn van een voldoende niveau.

De afwijkingen ten opzichte van de begroting en de belangrijkste ontwikkelingen per programma zijn in het jaarverslag voldoende toegelicht. In de paragrafen is een nadere toelichting gegeven op de ontwikkelingen.

Jaarverslag

Het jaarverslag met daarin de paragrafen voldoet aan de eisen van het BBV. Wij hebben geen tegenstrijdigheden met de jaarrekening 2024 geconstateerd.

-De omvang van de jaarstukken is afgelopen jaren toegenomen in omvang door extra eisen vanuit wetgeving en op basis van vragen die gesteld zijn door raadsleden. Hierdoor is informatie toegevoegd aan de jaarstukken, maar niet weggehaald.

We hebben het College geadviseerd te inventariseren welke informatie wel en niet in de jaarstukken móet worden opgenomen om zo tot een compacter stuk te komen, waarmee efficiëntie kan worden bereikt.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Uw organisatie valt onder de reikwijdte van de Wet Normering Topinkomens. In de jaarrekening is de voorgeschreven informatie opgenomen.

Verloop van de controle

Het opstellen van de jaarrekening over het boekjaar 2024 is zodanig gepland, dat de gecontroleerde jaarrekening tijdig ter vaststelling aan de Gemeenteraad kan worden voorgelegd.

Het concept van de jaarstukken was tijdig gereed. De onderbouwingen en specificaties in het jaarrekeningdossier voldeden om de controle te kunnen uitvoeren.

Het controleproces evalueren wij met de ambtelijke organisatie. De afwikkeling van de controle was conform planning.

Wij kijken terug op een goede samenwerking gedurende dit proces.

Rechtmatigheidsverantwoording

Kaderstelling

De financiële verordening (gebaseerd op artikel 212 gemeentewet) en de controleverordening (gebaseerd op artikel 213 van de gemeentewet) zijn aangepast op de inrichting van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

De financiële verordening is op 26 november 2024 door de Gemeenteraad vastgesteld. Deze verordening geldt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024. De controleverordening is niet gewijzigd.

Het normenkader is door de Gemeenteraad op 11 maart 2025 vastgesteld.

Onze bevindingen over de rechtmatigheidsverantwoording

In artikel 8 lid 2 van de financiële verordening heeft de Gemeenteraad de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording op 3% van de lasten en de dotaties de aan reserves bepaald. Deze 3% grens geldt voor het totaal van de onrechtmatigheden in het begrotings-, voorwaarden- en M&O-criterium. Op basis van de voorliggende jaarrekening is dit een bedrag van € 4.392.000.

In de rechtmatigheidsverantwoording heeft het College van B&W aangegeven niet rechtmatig gehandeld te hebben. De totale onrechtmatigheden zijn € 5.454.104 en zijn hoger dan de verantwoordingsgrens van € 4.392.000. Dit was vorig jaar ook zo. De aard van de onrechtmatigheden is wel anders. Vorig jaar hoefden alleen de niet acceptabele begrotingsoverschrijdingen als onrechtmatigheid te worden meegenomen. Dat was een bedrag van € 0,5 miljoen. Op basis van de nieuwe kadernota Rechtmatigheid, telt nu het hele bedrag aan begrotingsoverschrijdingen mee, ook het acceptabele gedeelte. Dit is een bedrag van € 4,1 miljoen.

Vorig jaar was de onrechtmatigheid van het M&O beleid als gevolg van identificatie binnen de Participatiewet en WMO € 3,3 miljoen. Deze telt dit jaar volgens de nieuwe eisen niet meer mee als onrechtmatigheid. De onrechtmatigheden in de Europese aanbestedingen zijn ruim € 1 miljoen lager dan vorig jaar.

In onderstaande tabel is een vergelijking gemaakt van de onrechtmatigheden dit jaar en vorig jaar per rechtmatigheidscriterium.

	2023		2024	
Begrotingscriterium	€ 3.060.028		€ 4.630.688	€ 4.630.688
- Acceptabel	€ 2.527.804		€ 4.070.812	
- Niet acceptabel	€ 532.224	€ 532.224	€ 559.876	
Voorwaardencriterium (niet-acceptabel)	€ 1.803.588	€ 1.803.588	€ 823.416	€ 823.416
M&O criterium (niet-acceptabel)	€ 3.336.000	€ 3.336.000	€ 0	€ 0
Totaal	€ 8.199.616		€ 5.454.104	
Onrechtmatig		€ 5.671.812		€ 5.454.104
Totaal niet acceptabel	€ 5.671.812		€ 1.383.292	

Op basis van onze toetsing aan de wettelijke voorschriften voor de rechtmatigheidsverantwoording en de kaderstelling door de Gemeenteraad geeft de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld. De jaarrekening en het jaarverslag bevat de voorgeschreven informatie.

Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de tekst voldoet aan het voorgeschreven model.

Er zijn drie criteria vastgesteld om financiële rechtmatigheid concreet te maken, te weten:

- [1] het voorwaardencriterium
- [2] het begrotingscriterium en
- [3] misbruik en oneigenlijk gebruik.

Bij het opstellen van de jaarrekening legt het College van B&W in de rechtmatigheidsverantwoording verantwoording af over deze drie criteria.

[1] Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium schrijft voor dat financiële handelingen alleen mogen plaatsvinden onder de voorwaarden zoals opgenomen in de wet of in een verordening.

Het voorwaardencriterium komt met name voor in de processen:

- Europese aanbestedingen
- Uitkeringen
- Subsidieverstrekingen
- WMO en Jeugdzorg
- Treasury

Er zijn geen fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens.

- Europese aanbestedingen

Door de verbijzonderde interne controle (VIC) zijn 8 inkopen als onrechtmatig aangemerkt. Deze zijn onterecht niet Europees aanbesteed voor een bedrag van € 0,7 miljoen. Dit betreft 5 keer inhuur van personeel, 2 keer groenonderhoud en 1 keer telefonie. Vorig jaar was de onrechtmatigheid € 1,8 miljoen. Wij kunnen instemmen met de conclusie van de VIC.

- Uitkeringen

Voor de reguliere uitkeringen hebben de VIC en wij geen nieuwe onrechtmatigheden gezien ten opzichte van het eerste halfjaar.

Bij de bijzondere bijstand is er een financiële onrechtmatigheid van € 90.000. Dit betreft de toekenningen op basis van de regeling 'Chronisch zieken en gehandicapten'. Deze zijn gedaan zonder toetsing van het inkomen of vermogen.

We hebben het College van B&W geadviseerd bij toekenningen wel het inkomen en vermogen te toetsen.

- Subsidieverstrekingen

Bij de subsidieverstrekingen en -vaststellingen zijn onvolkomenheden. Niet alle documenten die vanuit de verordening gevraagd worden, zijn aanwezig. Ook is het besluit voor subsidie niet altijd tijdig genomen.

We hebben het College van B&W geadviseerd de subsidieverordening na te leveren en/of deze aan te passen als de gevraagd informatie niet (meer) relevant is.

Rechtmatigheidsverantwoording

- WMO en Jeugdzorg

Bij de toekenningen van WMO en Jeugdzorg komen vanuit de controle 15 formele onrechtmatigheden naar voren. De belangrijkste is de identificatie die niet uit het dossier blijkt. Dit is bij 8 van de 10 dossiers uit het 2^e halfjaar het geval. Vorig leidde dit nog tot een financiële onrechtmatigheid. Door een aanpassing in de kadernota Rechtmatigheid is dit nu een formele fout.

We hebben het College van B&W geadviseerd blijvende aandacht voor de vastlegging van de identificatie te hebben.

- Wet Fido en bijbehorende regelingen (treasury)

Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. Deze zijn niet gezien.

- Oordeel voorwaardencriterium

Wij hebben vastgesteld dat de in de rechtmatigheidsverantwoording vermelde uitkomsten van de interne controle op het voorwaardencriterium juist en volledig zijn en dat het voorwaardencriterium niet leidt tot fouten voor vermelding in de rechtmatigheidsverantwoording. Een toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering voor het volgen van het interne inkoopbeleid is opgenomen.

[2] Begrotingscriterium

Het budgetrecht bepaalt dat de Gemeenteraad toestemming geeft om het te realiseren beleid per programma binnen de vastgestelde begroting uit te voeren. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is, zowel overschrijdingen als onderschrijdingen.

In de rechtmatigheidsverantwoording worden alleen de afwijkingen toegelicht die niet passen in de afspraken tussen de Gemeenteraad en het College van B&W en boven de verantwoordingsgrens uitkomen. De Gemeenteraad wordt expliciet gevraagd bij de vaststelling van de jaarrekening met deze afwijkingen in te stemmen.

- Meer lasten dan begroot

Er is bij 4 programma's een overschrijding van de lasten ten opzichte van de begroting. Hiervoor is een voldoende toelichting opgenomen in de jaarrekening. Deze overschrijdingen zijn hoger dan de verantwoordingsgrens van € 4.392.000.

- Minder lasten dan begroot

Op 2 programma's zijn de gerealiseerde lasten minder dan begroot. Het is binnen uw organisatie gebruikelijk om afwijkingen van deze aard bij de jaarstukken te vermelden. De afwijkingen tellen daarom niet mee als begrotingsonrechtmatigheid.

- Meer of minder baten dan begroot

Op alle programma's is sprake van meer of minder baten dan begroot. In de financiële verordening is in artikel 10 lid 4 opgenomen dat melding van de overschrijdingen in de jaarrekening tijdig is. Dit is gedaan. Deze afwijkingen tellen daarom ook niet mee als begrotingsonrechtmatigheid.

Rechtmatigheidsverantwoording

- Investeringskredieten

Er zijn 5 investeringen gedaan die hoger waren dan het door de Gemeenteraad vastgestelde krediet. De totale overschrijding is € 70.000. Dit is meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- Oordeel begrotingsrechtmatigheid

Omdat het totaal aan begrotingsonrechtmatigheden de verantwoordingsgrens overschrijdt, moet dit worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Dit is ook gedaan.

In de paragraaf Bedrijfsvoering zijn de niet acceptabele begrotingsonrechtmatigheden boven de rapportagegrens toegelicht.

[3] Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het is aan de organisatie om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik te voorkomen. Op basis van de eisen in de wet- en regelgeving heeft een vertaling plaatsgevonden naar de opzet van de interne organisatie.

- M&O beleid ontbreekt

In 2024 was er geen formeel beleid voor het voorkomen van Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O beleid). Het ontbreken van dit M&O beleid is toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. Inmiddels is dit beleid er wel en is onderdeel van de nieuwe Nota Risicomanagement.

Rechtmatigheidsverantwoording

Toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording is het een vereiste dat het College van B&W in de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting geeft op alle afwijkingen die zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast dient te worden beschreven welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

- Rapportagegrens

In artikel 8 lid 3 van de financiële verordening is opgenomen dat in de paragraaf Bedrijfsvoering fouten of onduidelijkheden groter dan 3,3% van de verantwoordingsgrens dienen te worden toegelicht. Op basis van de jaarrekening 2024 is dit een bedrag van € 145.000.

- Uitvoering verbijzonderde interne controle

De verbijzonderde interne controle is door de organisatie zelf uitgevoerd. De toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering omvat een voldoende beschrijving van hoe de verbijzonderde interne controle heeft plaatsgevonden en hoe deze is verlopen.

- Toelichting fouten en onduidelijkheden rechtmatigheid

Wij hebben vastgesteld dat alle onrechtmatigheden zoals vermeld in de rechtmatigheidsverantwoording, zijn toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering met maatregelen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Voor de onrechtmatige aanbestedingen is de maatregel dat deze inmiddels Europees zijn of worden aanbesteed.

- Intern inkoopbeleid

Wanneer de normen uit de gids Proportionaliteit herhaaldelijk niet worden nageleefd of wanneer de documentatie en/of motivering ervan ontoereikend is, wordt van het College van B&W verwacht hierover te rapporteren via de paragraaf Bedrijfsvoering.

Uw organisatie heeft eigen inkoopbeleid vastgesteld waarin de gids Proportionaliteit is uitgewerkt.

In 2024 is specifieke verbijzonderde interne controle uitgevoerd op het volgen van het intern inkoopbeleid op inkopen onder de aanbestedingsgrens. Er kan derhalve gerapporteerd worden over het al dan niet volgen van de gids. De conclusie is dat niet veelvuldig is afgeweken.

Landelijke ontwikkelingen rechtmatigheidsverantwoording

Op 21 maart 2025 is het besluit genomen om het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het Besluit begroting en verantwoording (BBV) te wijzigen. De rechtmatigheidsverantwoording is formeel toegevoegd aan het BBV. Het is vanaf 2025 een verplichting om in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen, waarin fouten en onduidelijkheden worden toegelicht. De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording is gelijk gesteld aan de goedkeuringstolerantie van de accountant, maximaal 2% van de **totale lasten**.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de financiële verordening met ingang van 1 januari 2025 te actualiseren op basis van deze herziene verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid.

Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat over 2024 en de financiële positie van uw organisatie per 31 december 2024.

Saldo van baten en lasten

Het primitief begrote saldo was € 2,2 miljoen. Dit is tussentijds bijgesteld naar € 3,2 miljoen. Het gerealiseerd saldo is € 4,3 miljoen. Het hogere saldo ten opzichte van de bijgestelde begroting komt door een hogere algemene uitkering (€ 1,0 miljoen).

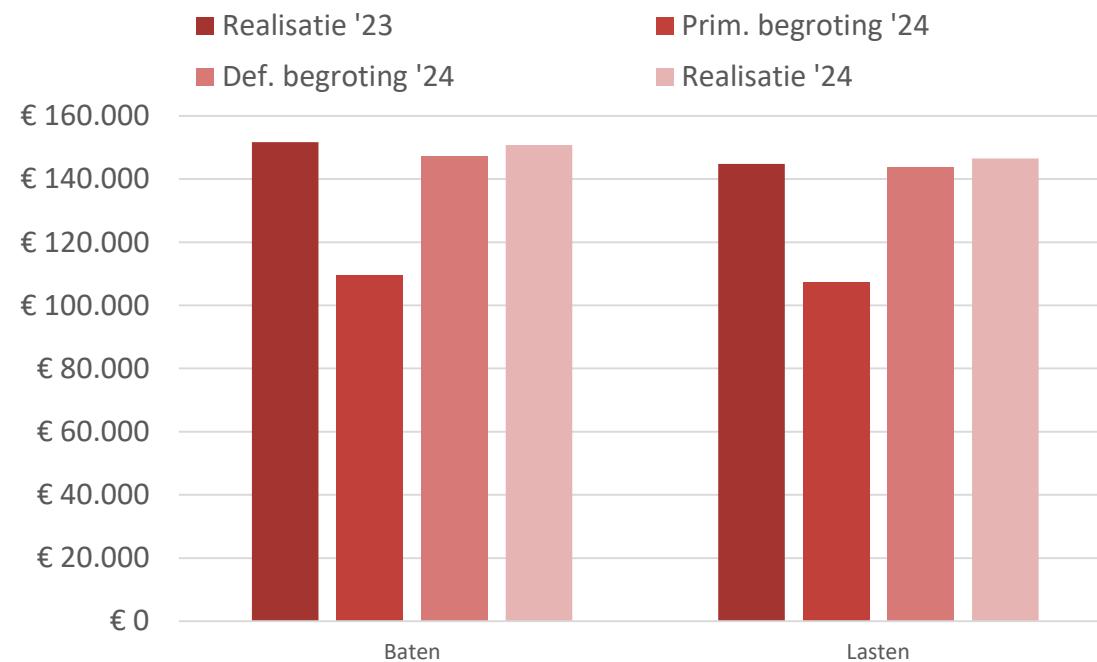
Van begroting naar realisatie

De gerealiseerde lasten (exclusief reservemutaties) zijn € 132,5 miljoen ten opzichte van € 130,5 miljoen begroot na wijziging. Dat is een nadeel van € 1,9 miljoen. Bij de baten is de afwijking € 11,7 miljoen voordelig, zijnde € 122,6 miljoen begroot en € 134,3 miljoen gerealiseerd.

Bij de lasten zijn de grootste afwijkingen als volgt:

- Lasten voor ruimtelijke ordening zijn € 0,8 miljoen lager dan begroot, met name door invoeringskosten Omgevingswet en minder lasten op de themanotities Wonen.
- Lasten voor wonen en bouwen zijn € 1,2 miljoen lager dan begroot door minder uitgaven voor de energietransitie en duurzaamheid.
- Lasten voor jeugdzorg zijn ruim € 2 miljoen hoger dan begroot, waarvan € 0,6 miljoen betrekking heeft op de opvang van Oekraïners, statushouders en asielzoekers. Daarnaast heeft de invoering van kleinschaligheid een negatief effect op de lasten.
- De deelneming in Zenkeldamshoek is afgeboekt voor € 1 miljoen.
- De overheadlasten zijn € 0,5 miljoen hoger dan verwacht, met name door hogere gebouwlasten, waarin een correctie vanuit voorgaand jaar zit.

Ontwikkeling baten en lasten (x 1.000)

Financiële positie

De belangrijkste afwijkingen bij de baten zijn:

- 852k hogere baten op Economische ontwikkeling voor projecten leader- en plattelandontwikkeling.
- € 4,3 miljoen hogere baten op Milieubeheer. Dit is subsidie van de provincie Overijssel voor het Bureau Asbest Saneringen (BAS). Deze worden niet begroot.
- € 1 miljoen voordeel op inkomensregelingen doordat macrobudget BUIG hoger is uitgevallen.
- De opbrengst uit de algemene uitkering zijn € 1,3 miljoen hoger, met name door een hogere uitkeringsfactor.
- € 1,4 miljoen hogere rentebaten door een lagere financieringsbehoefte en verkoop van gronden vanuit Zenkeldamshoek.

Incidentele baten en lasten

De incidentele baten zijn € 24,9 miljoen ten opzichte van € 33 miljoen begroot. Hiervan betreft € 14,7 miljoen de incidentele reserve onttrekkingen (begroot € 22,8 miljoen).

De grootste post is de bestemming van het resultaat 2023 van € 6,6 miljoen.

De overige incidentele baten zijn € 10,2 miljoen, waarvan € 9,6 miljoen de rijksbijdrage voor de opvang van ontheemde Oekraïners is.

De incidentele lasten zijn € 25,6 miljoen ten opzichte van € 30,3 miljoen begroot.

De incidentele reservestortingen zijn € 13,9 miljoen, waarvan € 6,6 miljoen de resultaatsbestemming 2023. De overige incidentele lasten zijn € 11,6 miljoen (begroot € 17,1 miljoen). € 6,6 miljoen zijn kosten voor de opvang van ontheemden Oekraïne. € 0,6 miljoen heeft betrekking op de strategische personeelsplanning en € 1 miljoen op de afwaardering van de deelneming Zenkeldamshoek.

In de tabel hiernaast zijn de incidentele baten en lasten weergegeven (bedragen x € 1.000).

	Begroting		Realisatie	
	Reservemutaties	Overig	Reservemutaties	Overig
Baten	22.756	10.137	14.733	10.203
Lasten	13.283	17.099	13.912	11.649
Totaal	9.473	- 6.962	821	- 1.446
Saldo	2.510		-626	

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is per ultimo 2024 € 103,7 miljoen (2023: € 101,9 miljoen). Hiervan zit € 17,4 miljoen in de algemene reserve (2023: € 11,1 miljoen), € 1,3 miljoen in de reserve grondexploitaties (2023: € 1,3 miljoen) en € 80,7 miljoen in de bestemmingsreserves (2023: € 82,6 miljoen). Het restant is het gerealiseerde resultaat van € 4,3 miljoen (2023: € 6,9 miljoen). De solvabiliteit is 58,4%. Deze is vergelijkbaar met vorig jaar.

Voor de weerstandscapaciteit kijkt uw gemeente naar de stand per ultimo 2028.

De beschikbare capaciteit is dan €15,4 miljoen en de benodigde capaciteit € 4,6 miljoen.

De ratio is dan 3,3. Voor de grondexploitaties is dit 1,1, zijnde € 1,3 miljoen beschikbare capaciteit ten opzichte van benodigd € 1,1 miljoen.

Overige bevindingen

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen. Deze lichten wij hier kort toe.

Voorziening onderhoud gebouwen

Uw gemeente heeft een voorziening voor groot onderhoud aan gebouwen. De stand van de voorziening is € 1,5 miljoen per ultimo 2024 (2023: € 1,7 miljoen). Er is € 0,4 miljoen toegevoegd en € 0,5 miljoen onttrokken voor onderhoud. Daarnaast is nog € 43.000 vrijgevallen. De voorziening is nog gebaseerd op het onderhoudsplan uit 2020, omdat het nieuwe onderhoudsplan vanaf 2025 loopt. Dit plan is op 17 december 2024 door de Raad vastgesteld. De totale onderhoudskosten uit het vorige plan waren € 5,4 miljoen. In het nieuwe plan is dit € 7,0 miljoen. Beide zijn voor een periode van 10 jaar. Dat betekent dus dat de onderhoudskosten € 1,6 miljoen hoger zijn. Het gevolg is vanaf 2025 een hogere dotatie aan de voorziening.

Voorziening verlofsparen

De voorziening verlofsparen heeft een saldo van € 121.000 (2023: € 67.000). Er is € 54.000 toegevoegd in 2024. 15 medewerkers maken gebruik van de mogelijkheid tot verlofsparen. We kunnen instemmen met de gevormde voorziening.

Voorziening RVU

In 2024 is de voorziening voor de Regeling Vervroegd Uittreden gevormd. Er is € 24.000 in de voorziening gestort en € 5.000 onttrokken. 1 medewerker neemt deel aan deze regeling.

Voorziening wethouderspensioenen

Voor de zittende en voormalige wethouders van uw gemeente is er een voorziening voor de opgebouwde pensioenen. De stand van de voorziening is per ultimo 2024 € 3,1 miljoen (2023: € 2,8 miljoen). De rekenrente die voor de actuariële berekeningen is gebruikt, is lager dan vorig jaar. Hierdoor is een extra storting in de voorziening nodig van € 498.000. De betaalde pensioenen worden gedekt vanuit de voorziening. Hiervoor is € 150.000 onttrokken. We zijn het eens met de gevormde voorziening en de gehanteerde uitgangspunten.

Voorziening riolering

Deze voorziening wordt gebruikt om een tekort in de exploitatie op riolering te dekken. Een overschot wordt toegevoegd aan de voorziening. De stand van de voorziening is €1,9 miljoen per ultimo 2024 (2023: € 1,1 miljoen). In 2024 was er een overschot van € 0,8 miljoen op riolering. Dit is toegevoegd aan de voorziening. De opbrengsten vanuit de rioolheffing zijn specifiek voor riolering bestemd. Een eventueel overschot in de voorziening mag daarom niet vrijvallen, maar mag wel teruggegeven worden aan de inwoners en bedrijven.

Overige bevindingen

Voorziening afval

Deze voorziening werkt op dezelfde manier als de voorziening riolering. In 2024 was er een overschot op afval van € 0,3 miljoen. Dit is toegevoegd aan de voorziening. De eindstand per 31 december 2024 is € 0,9 miljoen (2023: € 0,6 miljoen). Ook de middelen in deze voorziening zijn beklemd.

Grondexploitaties

Uw gemeente heeft 7 actieve grondexploitaties per ultimo 2024. Dit zijn er 2 meer dan vorig jaar. Het complex Toonladder is in 2024 in exploitatie genomen. Het verwachte positieve resultaat hiervan is € 90.000. Daarnaast heeft de Raad in oktober 2024 besloten Zenkeldamshoek te ontbinden. De resterende gronden zijn overgegaan naar de gemeente en zijn als grondexploitatie opgenomen. Het verwachte resultaat is € 320.000 positief.

In 2024 is € 2,8 miljoen geïnvesteerd in de grondexploitaties. Dit is inclusief de inbreng van de gronden van Zenkeldamshoek voor € 1 miljoen.

Het totaal aan nog te maken kosten voor de actieve grondexploitaties is € 3,8 miljoen en de nog te realiseren opbrengsten € 5,6 miljoen. Wij kunnen ons vinden in de uitgangspunten die hieraan ten grondslag liggen.

De grondexploitatie Toonladder hebben wij door een deskundige laten beoordelen. De belangrijkste bevinding daarbij is dat de nog te maken plankosten aan de hoge kant zijn. *We hebben het College van B&W daarom geadviseerd de plankosten te ramen op basis van een ureninschatting en daarbij rekening te houden met de nog uit te voeren werkzaamheden.*

Uw gemeente kiest er voor de grondexploitaties bij de begroting te actualiseren in plaats van bij de jaarrekening. Dit is toegestaan.

We hebben het College van B&W wel geadviseerd om de realisatie 2024 in de grondexploitaties te verwerken en de fasering van kosten en opbrengsten hier op aan te passen.

Jaarrekeningposten

Kosten verbonden partijen

Uw gemeente betaalt bijdragen aan verbonden partijen. Deze zijn in de lasten opgenomen. Nog niet van alle verbonden partijen zijn de definitieve gecontroleerde jaarrekeningen aanwezig. Dat betekent dat de lasten op basis van concept cijfers zijn opgenomen in de jaarrekening.

Interne beheersing

IT omgeving

Op basis van boek 2, artikel 393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek moet de accountant in zijn verslag aandacht besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor onze controle maken we in een beperkte mate gebruik van de automatiseringsomgeving.

Risico's interne beheersing

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding hiervan hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter gerapporteerd aan het College van B&W en besproken met de portefeuillehouder Financiën en de auditcommissie.

In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke bevindingen en risico's wij zien. Wij hebben hiervoor (mogelijke) interne beheersingsmaatregelen voorgesteld om de risico's af te dekken. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening geen materiële afwijkingen bevat als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen, hebben wij aanvullende werkzaamheden moeten verrichten.

Interne beheersing

De belangrijkste conclusies uit de managementletter zijn onderstaand weergegeven:

Prestatielevering inkoop

Medewerkers die hiervoor mandaat hebben, kunnen zelf inkopen en ook de prestatielevering van de factuur controleren. Er is geen systeem waarin de documentatie omtrent prestatielevering wordt vastgelegd. Het risico is dat facturen betaald worden zonder dat hiertegenover een prestatie staat.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd een scheiding aan te brengen tussen het bestellen van goederen en diensten en de controle op de prestatielevering. Tevens hebben we geadviseerd de onderbouwing van de prestatielevering zichtbaar vast te leggen in de achterliggende documentatie.

Uw gemeente is in overleg met de leverancier om de vastleggingen van de prestaties in het financieel systeem te gaan doen.

Naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen

Budgethouders zijn zelf verantwoordelijk voor het volgen van de juiste aanbestedingsprocedure. De wet- en regelgeving omtrent aanbesteden is complex. Het inwinnen van inkoopadvies boven de €5.000 is verplicht, maar wordt niet afgedwongen door het systeem. Daardoor blijkt de keuze van de aanbestedingsprocedure niet altijd uit het inkoopdossier.

Het risico is dat een verkeerde aanbestedingsprocedure wordt gevolgd. Als de omvang boven de Europese drempelbedragen komt, dan leidt dit tot een rechtmatigheidsfout die invloed heeft op de rechtmatigheidsverantwoording. Dit gaat bij Europese aanbesteding over grote bedragen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd bij het starten van een aanbesteding advies in te winnen bij de inkoopadviseur over de te volgen aanbestedingsprocedure. Het is belangrijk om de gekozen procedure goed in het inkoopdossier vast te leggen. Dat maakt de controle erop mogelijk.

Prestatielevering WMO en Jeugdzorg

Uw gemeente koopt voor de WMO en Jeugdzorg in bij zorgaanbieders. Zij factureren de geleverde zorg en leggen hierover verantwoording af met een productieverantwoording en daarbij behorende controleverklaring. Voor de levering van de zorg steunt uw gemeente hierop. Niet van alle zorgaanbieders wordt een productieverantwoording en/of controleverklaring ontvangen.

Het risico is dat er niet van alle betaalde zorg zekerheid is over de levering van de zorg. Als dit grote aanbieders zijn, kan dit over grote bedragen gaan.

We hebben het College van B&W geadviseerd zelf in het proces de levering van de zorg te controleren. Dit kan bij heronderzoeken en via enquêtes (schriftelijk/telefonisch). Naast informatie over de levering kan dit ook informatie geven over de kwaliteit van de zorg(aanbieders).

Onze verantwoordelijkheid

Onze opdracht

De jaarrekening 2024 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van B&W. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet) én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 1.464.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 4.392.000 (3% van de lasten). Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. Dit betekent dat op een aantal vormen van overige dienstverlening aanvullende voorwaarden van toepassing zijn, dat voor sommige soorten van overige dienstverlening beperkingen gelden en dat sommige soorten dienstverlening niet toegestaan zijn.

Naast de controle van de jaarrekening hebben wij géén overige diensten en/of adviesopdrachten uitgevoerd. De voor uw organisatie in 2024 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid.

Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het College van B&W van de organisatie. Ingeval van fraude door het College van B&W melden we dit aan de Gemeenteraad.

Wij merken op dat onze werkzaamheden niet specifiek gericht zijn op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College van B&W.

De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn werkzaamheden. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Afsluiting

Publicatie jaarrekening

Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de Gemeenteraad, op de website van uw gemeente, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

De wetgeving rondom de WNT (Wet Normering Topinkomens) geeft aan dat de WNT-verantwoording door de organisatie op internet gepubliceerd moet worden voor een periode van tenminste zeven jaar. De gegevens moeten vrij toegankelijk en eenvoudig te vinden zijn.

Afsluiting

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking en open communicatie tijdens onze controlewerkzaamheden.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. De heer R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Bijlage controleverklaring

In de volgende bijlagen geven wij de tekst weer welke wij zullen opnemen in de controleverklaring inzake

- fraude
- veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Dit is niet de volledige tekst van de controleverklaring.

Bijlage controleverklaring fraude

Bijlage controleverklaring veronderstellingen financiële risico's

Bijlage controleverklaring fraude

Fraude

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. In onze controleaanpak hebben wij generieke en specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd die inspelen op deze risico's.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Wij zijn tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor signalen van fraude. De uitkomsten van de controlewerkzaamheden hebben wij geëvalueerd. Daarbij hebben we overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de directie als ook aan anderen binnen de organisatie. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang. Uit het geheel van onze werkzaamheden volgden geen signalen, specifieke aanwijzingen of vermoedens van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn hieronder weergegeven.

Bijlage controleverklaring fraude

Geïdentificeerd frauderisico

MO: Beïnvloeden schattingen en doorbreking interne beheersing

De directie/het College van B&W heeft een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne

beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het de directie. Wij hebben in dat kader bijzondere aandacht gehad voor tendenties in schattingen als gevolg van mogelijke druk op de directie/het College van B&W om het resultaat te beïnvloeden.

Controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op doorbreking van de interne beheersing moeten mitigeren, waaronder de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten.

In respons op de bevindingen vanuit deze werkzaamheden hebben wij journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria, journaalposten gegenereerd tijdens het proces van opmaken van de jaarrekening met mogelijk resultaat sturend effect.

Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen.

Daarnaast hebben wij op journaalposten die zijn gegenereerd door, of in opdracht van, de directie/het College van B&W specifieke controlewerkzaamheden verricht.

Wij hebben specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van schattingen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen.

Indicatie uitkomst werkzaamheden

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de directie of vooringenomenheid van de directie bij schattingsposten.

Bijlage controleverklaring fraude

Geïdentificeerd frauderisico

Prestatieonderbouwingen

Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat

Ongeautoriseerde betalingen

Een combinatie van te ruime bevoegdheden ten aanzien van het doorvoeren van wijzigingen in stambestanden crediteuren, de verwerking van inkoopfacturen biedt in opzet aan medewerkers de gelegenheid om onrechtmatige betalingen te laten verrichten met als doel het oneigenlijk toe-eigenen van activa.

Controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen.

Indicatie uitkomst werkzaamheden

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op het verrichten van onrechtmatige betalingen moeten mitigeren.

Tevens hebben wij werkzaamheden verricht op de rechtenindeling in het bankpakket en de interne procedures met betrekking tot de controle van personeelsmutaties. Tot slot hebben wij middels data-analyse alle bankmutaties geanalyseerd.

Indicatie uitkomst werkzaamheden

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het verrichten van onrechtmatige betalingen.

Bijlage controleverklaring veronderstellingen financiële risico's

Het College van B&W heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven is de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Onze controlewerkzaamheden om het inzicht, dat het College B&W, geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2024 en 2025 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het College van B&W heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;
- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van risico's na de periode van de door het College van B&W verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het college gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Bijlage SiSa tabel fouten en onzekerheden

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2024 d.d. 20 februari 2025.

Wij zijn verplicht een tabel op te nemen in dit accountantsverslag met fouten en onzekerheden met betrekking tot de verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2025 bij het CBS aan te leveren, inclusief de hieronder vermelde oordelen in onze controleverklaring:

Strekking controleverklaring	
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	Goedkeurend

Bijlage SiSa tabel fouten en onzekerheden

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek in 2023 en 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering informatiepunten Digitale Overheid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bijlage SiSa tabel fouten en onzekerheden

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
L30	KPI-K pilot "project Gebiedsfonds Twente doe je mee"	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Samen bouwen aan duurzaam succes

Als ondernemer, manager of bestuurder dealt u dagelijks met veranderingen. Dan is het prettig om voor cijfers, financiële processen en fiscale vraagstukken zekerheid in te bouwen. Wij zijn graag die specialist dichtbij, die altijd een extra stap voor u zet en die naast de data altijd de mens ziet.

▼ Zullen we samen bouwen aan uw duurzame succes?